

14.7.08.1

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΚΡΑΤΙΚΑ ΒΡΑΒΕΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ (ΕΚΔΟΣΕΙΣ 2023)

A. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Οι κατηγορίες στις οποίες απονέμονται τα Κρατικά Βραβεία Λογοτεχνίας, αποτελούμενα από χρηματικά έπαθλα και τιμητικά διπλώματα, είναι οι ακόλουθες:

1. **Ποίηση**

2. **Μυθιστόρημα**

3. **Διήγημα/Νουβέλα**

4. **Μελέτη (μονογραφία)/Δοκίμιο για τη Λογοτεχνία.** (Στην κατηγορία αυτή είναι υποψήφια και έργα μη Κυπρίων/μη μόνιμων κατοίκων της Κυπριακής Δημοκρατίας, νοουμένου ότι πρόκειται για μελέτες που αφορούν στη λογοτεχνία της Κύπρου)

5. **Βραβείο Νέου Λογοτέχνη*** (για Ποίηση, Μυθιστόρημα, Διήγημα/Νουβέλα)

6. **Λογοτεχνία για Μικρά Παιδιά** (Ποίηση/Πεζογραφία)

7. **Λογοτεχνία για Μεγάλα Παιδιά και Εφήβους** (Ποίηση/Πεζογραφία)

8. **Εικονογράφηση Λογοτεχνικού Βιβλίου για Παιδιά και Εφήβους** (Ποίηση/Πεζογραφία)

Κάθε υποψήφιο έργο μπορεί να κριθεί σε μία μόνο κατηγορία (με εξαίρεση τα εικονογραφημένα λογοτεχνικά έργα για παιδιά και εφήβους, τα οποία κρίνονται στις κατηγορίες 6 ή 7 για το κείμενο και εξίσου στην κατηγορία 8 για την εικονογράφηση). Σε κάθε κατηγορία απονέμεται ένα μόνο βραβείο, το οποίο δύναται να απονεμηθεί για ένα μόνο υποψήφιο έργο.

Τα Κρατικά Βραβεία Λογοτεχνίας απονέμονται σε ετήσια βάση.

B. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ

1. Υποψήφια για βράβευση σε όλες τις κατηγορίες θεωρούνται τα έργα που έχουν εκδοθεί στην Κύπρο ή στο εξωτερικό από την 1^η Ιανουαρίου μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2023, τα οποία έχουν κατατεθεί στην Κυπριακή Βιβλιοθήκη μέχρι την 31^η Ιανουαρίου 2024 και φέρουν ως χρονολογία έκδοσής τους το έτος 2023. Έργα στα οποία δεν είναι εκτυπωμένη η χρονολογία έκδοσής τους δεν είναι υποψήφια.

2. Περαιτέρω, για να θεωρούνται υποψήφια για βράβευση τα έργα πρέπει να πληρούν *σωρευτικά* τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Όλα τα υποψήφια έργα (περιλαμβανομένων και των έργων που κρίνονται στην κατηγορία της Εικονογράφησης) πρέπει να είναι γραμμένα στην πανελλήνια δημοτική ή στην κυπριακή διάλεκτο.

β. Σε όλα τα υποψήφια έργα πρέπει να δηλώνεται ξεκάθαρα το όνομα του συγγραφέα (κατηγορίες 1-7) και του εικονογράφου (κατηγορία 8).

γ. Το κείμενο των υποψήφιων έργων πρέπει να είναι το πρωτότυπο και όχι μετάφραση.

δ. Δεν θα πρέπει να έχουν δημοσιευτεί προηγουμένως είτε ως αυτοτελείς εκδόσεις είτε ολόκληρα, ως μέρος άλλων έργων που έχουν εκδοθεί στο παρελθόν.

*Για τους σκοπούς εφαρμογής του παρόντος Κανονισμού, «νέοι λογοτέχνες» θεωρούνται όσοι δεν έχουν συμπληρώσει το 35^ο έτος της ηλικίας τους μέχρι και την τελευταία μέρα του έτους, του οποίου οι εκδόσεις είναι υπό κρίση. Το βραβείο μπορεί να απονεμηθεί μόνο μια φορά στον ίδιο συγγραφέα.

ε. Στις κατηγορίες 1-7 ο συγγραφέας και στην κατηγορία 8 ο εικονογράφος πρέπει να είναι Κύπριος υπήκοος ή να είναι μόνιμος κάτοικος Κύπρου, δηλαδή να είναι i. είτε κάτοχος πιστοποιητικού/δελτίου μόνιμης διαμονής (για πολίτες της Ε.Ε. ή μέλη των οικογενειών τους οποιασδήποτε ιθαγένειας), ii. είτε σε θέση να πιστοποιήσει με οποιοδήποτε άλλο αποδεικτικό μέσο ότι έχει διαμείνει νόμιμα και αδιάλειπτα στην Κυπριακή Δημοκρατία για τα τελευταία πέντε έτη (για πολίτες της Ε.Ε.), iii. είτε να απολαμβάνει καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος (για πολίτες τρίτων χωρών), iv. είτε να είναι κάτοχος άδειας μετανάστευσης στην Κυπριακή Δημοκρατία και παράλληλα να μπορεί να πιστοποιήσει με οποιοδήποτε άλλο αποδεικτικό μέσο ότι έχει διαμείνει στην Κυπριακή Δημοκρατία τα πέντε τελευταία έτη (για πολίτες τρίτων χωρών), το αργότερο μέχρι την 31^η Ιανουαρίου του έτους που έπεται του έτους έκδοσης. Αποτελεί εξαίρεση η υποκατηγορία *Μελέτη για τη Λογοτεχνία* (μονογραφία) για την οποία δεν θα ισχύει περιορισμός ως προς την υπηκοότητα ή τη διαμονή των συγγραφέων, νοουμένου ότι οι μελέτες θα αφορούν στη λογοτεχνία της Κύπρου.

στ. Ο συγγραφέας (στις κατηγορίες 1-7) και ο εικονογράφος (στην κατηγορία 8) πρέπει να είναι εν ζωή κατά την ημερομηνία της κρίσης του έργου του.

ζ. Ο συγγραφέας/εικονογράφος θα πρέπει να έχει συμπληρώσει και παραδώσει/αποστείλει στην Κυπριακή Βιβλιοθήκη τη Δήλωση Συγκατάθεσης (Έντυπο ΚΒΛ1), με την οποία συγκατατίθεται να τύχουν επεξεργασίας δικά του δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα με σκοπό να διαπιστωθεί κατά πόσο πληρούνται οι προϋποθέσεις υποψηφιότητας σε σχέση με θέματα υπηκοότητας/μόνιμης διαμονής του. Στις περιπτώσεις των εικονογραφημένων έργων που είναι υποψήφια στις κατηγορίες *Λογοτεχνία για Μικρά Παιδιά* ή *Λογοτεχνία για Μεγάλα Παιδιά και Εφήβους*, ο/η εικονογράφος θα πρέπει να καταθέτει ξεχωριστή Δήλωση Συγκατάθεσης προκειμένου να είναι το βιβλίο υποψήφιο και στην κατηγορία *Εικονογράφηση Λογοτεχνικού Έργου για Παιδιά και Εφήβους*.

Γ. ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

1. Δεν είναι υποψήφια για βράβευση έργα των μελών της εκάστοτε Κριτικής Επιτροπής που εμπίπτουν στις κατηγορίες των Κρατικών Βραβείων Λογοτεχνίας τις οποίες η Επιτροπή κρίνει.
2. Δεν είναι υποψήφια για βράβευση εκδόσεις του Υφυπουργείου Πολιτισμού. Δεν είναι, επίσης, υποψήφια για βράβευση έργα μελών του προσωπικού των Πολιτιστικών Υπηρεσιών.
3. Δεν είναι υποψήφια για βράβευση στις κατηγορίες 1-7 επανεκδόσεις (σε αναθεωρημένη μορφή ή μη) ή έργα τα οποία είναι το προϊόν μεταγραφής από ένα γλωσσικό ιδίωμα σε άλλο ή διασκευής από ένα λογοτεχνικό είδος σε άλλο.
4. Δεν είναι υποψήφια για βράβευση στις κατηγορίες 6 και 7 οι απλές καταγραφές λαϊκών παραμυθιών και εν γένει αφηγήσεων του προφορικού πολιτισμού.
5. Δεν είναι υποψήφια για βράβευση στις κατηγορίες 1-7 έργα, των οποίων οι συγγραφείς κατά τη χρονολογία έκδοσης είναι ανήλικοι (κάτω των 18 ετών). Επίσης, δεν θεωρούνται υποψήφια για βράβευση στην κατηγορία 8 έργα, των οποίων οι εικονογράφοι κατά τη χρονολογία έκδοσης είναι ανήλικοι (κάτω των 18 ετών).
6. Δεν είναι υποψήφια για βράβευση στις κατηγορίες 1-7 έργα που είναι συγκεντρωτικά, δηλαδή που αποτελούνται από αριθμό ανακοινώσεων (π.χ. πρακτικά συνεδρίων, συλλογικοί τόμοι) ή κείμενα ή αποσπάσματα κειμένων (π.χ. ανθολογίες) διαφορετικών ατόμων. Επίσης δεν θεωρούνται υποψήφια για βράβευση στην κατηγορία 8 έργα που έχουν εικονογραφήσει περισσότεροι του ενός εικονογράφου, με διακριτές εικόνες ο καθένας.
7. Δεν είναι υποψήφια για βράβευση στην υποκατηγορία 4 (*Δοκίμιο για τη Λογοτεχνία*) έργα που αποτελούν συναγωγές κειμένων.

8. Δεν είναι υποψήφιες για βράβευση πανεπιστημιακές διατριβές που εκτυπώνονται σε περιορισμένο αριθμό αντιτύπων στο πλαίσιο της διαδικασίας απόκτησης μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών.

Δ. ΚΑΤΑΡΤΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΓΙΑ ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΕΡΓΩΝ

1. Η Κυπριακή Βιβλιοθήκη είναι αρμόδια για τη συγκέντρωση όλων των απαραίτητων δεδομένων με σκοπό την ετοιμασία του καταλόγου των βιβλίων που εκδόθηκαν από την 1^η Ιανουαρίου μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2023 και τη διαβίβασή του, μετά την 31^η Ιανουαρίου 2024, στις Πολιτιστικές Υπηρεσίες, οι οποίες έχουν την ευθύνη ελέγχου και ετοιμασίας του προκαταρκτικού καταλόγου των υποψήφιων έργων.

2. Αφού καταρτιστεί ο προκαταρκτικός κατάλογος των υποψήφιων έργων, δημοσιεύεται για ενημέρωση του κοινού. Παράλληλα, ανακοινώνεται η περίοδος κατά την οποία μπορούν να υποβληθούν γραπτώς ενστάσεις προς τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες, είτε σε σχέση με έργα τα οποία δεν έχουν περιληφθεί στον προκαταρκτικό κατάλογο των υποψήφιων έργων, είτε σε σχέση με έργα, τα οποία, κατά την άποψη του συγγραφέα, πρέπει να ενταχθούν σε άλλη κατηγορία. Μετά τη λήξη της περιόδου αυτής και αφού ολοκληρωθεί η εξέταση των ενστάσεων, ο κατάλογος ανακοινώνεται εκ νέου, ενημερωμένος και οριστικοποιημένος, και παραδίδεται στα μέλη των Κριτικών Επιτροπών Κρατικών Βραβείων Λογοτεχνίας προς εξέταση. Καμιά ένσταση για συμπερίληψη έργου στον κατάλογο δεν γίνεται δεκτή μετά την οριστικοποίηση του καταλόγου.

3. Σε περίπτωση που, είτε λόγω εξάντλησής τους είτε λόγω άλλης αιτίας, δεν καταστεί τελικά δυνατό να εξασφαλιστεί ο αναγκαίος, για τα μέλη των Κριτικών Επιτροπών, αριθμός πρωτότυπων αντιτύπων βιβλίου που είχε αρχικά περιληφθεί στον κατάλογο των υποψήφιων έργων, τότε το βιβλίο αυτό θα διαγράφεται από τον κατάλογο.

Ε. ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ

1. Μετά τη δημοσίευση του προκαταρκτικού καταλόγου των υποψήφιων έργων μπορούν να υποβληθούν, εντός της ορισθείσας περιόδου, ενστάσεις προς τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες.

2. Για ενστάσεις που αφορούν έργα τα οποία δεν περιλήφθηκαν στον προκαταρκτικό κατάλογο υποψήφιων έργων είτε εκ παραδρομής είτε εξαιτίας του γεγονότος ότι δεν είχαν κατατεθεί εμπρόθεσμα στην Κυπριακή Βιβλιοθήκη, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες εξετάζουν αρχικά κατά πόσο πρόκειται για έργα που μπορούν να περιληφθούν στον κατάλογο και στη συνέχεια (και αφού διαπιστωθεί ότι αυτά όντως πληρούν τις προϋποθέσεις υποψηφιότητας) τα περιλαμβάνουν σε αυτόν.

3. Ενστάσεις μπορούν να υποβληθούν και σε σχέση με έργα, τα οποία δεν περιλήφθηκαν στον προκαταρκτικό κατάλογο υποψήφιων έργων, επειδή οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες έκριναν ότι δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις υποψηφιότητάς τους. Αφού υποβληθεί και εξεταστεί η ένσταση, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες ενημερώνουν τον ενδιαφερόμενο συγγραφέα/εικονογράφο αναφορικά με το σκεπτικό αποκλεισμού του έργου του. Εάν ο συγγραφέας/εικονογράφος εξακολουθεί να διαφωνεί με την απόφαση για μη συμπερίληψη του έργου του στον κατάλογο, γνωστοποιώντας παράλληλα και τους λόγους της διαφωνίας του, τότε οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες θα περιλαμβάνουν (σε ξεχωριστή στήλη) το συγκεκριμένο έργο στον οριστικοποιημένο κατάλογο υποψήφιων έργων που ανακοινώνεται μετά τη λήξη της περιόδου ενστάσεων και θα παραπέμπουν την ένσταση στην Κριτική Επιτροπή για λήψη οριστικής απόφασης σε σχέση με το κατά πόσο το έργο για το οποίο υποβλήθηκε η ένσταση μπορεί να περιληφθεί ή μη στον κατάλογο των υποψήφιων έργων.

ΣΤ. ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

I. Διορισμός, διάρκεια θητείας και αριθμός μελών των Κριτικών Επιτροπών

1. Τα μέλη των Κριτικών Επιτροπών των Κρατικών Βραβείων Λογοτεχνίας διορίζονται από τον Υφυπουργό Πολιτισμού και η θητεία τους είναι διετής.
2. Συγκροτούνται τρεις ξεχωριστές πενταμελείς Κριτικές Επιτροπές για τις κατηγορίες 1-5, 6-7 και 8, αντίστοιχα.
3. Γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη στο έργο της Επιτροπής θα προσφέρεται από τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υφυπουργείου Πολιτισμού.

II. Αρμοδιότητες των Κριτικών Επιτροπών και ακολουθούμενες διαδικασίες

1. Οι Κριτικές Επιτροπές είναι αρμόδιες για την τελική κατάταξη των υποψήφιων έργων στις διάφορες κατηγορίες.
2. Τα μέλη της κάθε Επιτροπής οφείλουν να δηλώσουν εάν έχουν ιδιάζουσα σχέση ή συγγενικό δεσμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και του τέταρτου βαθμού ή βρίσκονται σε οξεία έχθρα ή έχουν κοινό συμφέρον με οποιονδήποτε συγγραφέα ή εικονογράφο υποψήφιου έργου, που μπορεί να υπονομεύσει την εγκυρότητα των αποφάσεων της Κριτικής Επιτροπής. Σε τέτοια περίπτωση, το συγκεκριμένο μέλος δεν λαμβάνει μέρος στη διαδικασία αξιολόγησης για τη συγκεκριμένη κατηγορία.
3. Κάθε Κριτική Επιτροπή έχει απαρτία όταν είναι παρόντα τουλάχιστον τρία από τα μέλη της.
4. Στην αρχή της συνεδρίας τους, τα μέλη της εκάστοτε Κριτικής Επιτροπής εκλέγουν τον Πρόεδρο μεταξύ των μελών της.
5. Μετά την εκλογή του, ο Πρόεδρος κάθε Κριτικής Επιτροπής οφείλει να ρυθμίσει και/ή να αποφασίσει, από κοινού με τα υπόλοιπα μέλη, για τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί σε σχέση με τη διεκπεραίωση του έργου τους, καθώς επίσης και για θέματα τα οποία δεν περιλαμβάνονται ή δεν διασαφηνίζονται στον παρόντα Κανονισμό.
6. Σε περίπτωση διαφωνίας κατά τη διαδικασία λήψης απόφασης για την τελική κατάταξη των υποψήφιων έργων στις διάφορες κατηγορίες, για τον καταρτισμό του καταλόγου των επικρατέστερων έργων και κατά τη διαδικασία λήψης απόφασης για τη βράβευση ή μη, υπερισχύει πάντα η πλειοψηφία. Σε περίπτωση ισοψηφίας, ο Πρόεδρος έχει νικώσα ψήφο.
7. Ο πρακτικογράφος μπορεί να ζητήσει είτε την επανάληψη της διαδικασίας που ακολουθήθηκε σε σχέση με τη λήψη συγκεκριμένης απόφασης είτε την επανάληψη διεξαγωγής ψηφοφορίας, εφόσον διαφανεί ότι ο τρόπος λήψης της απόφασης δεν είναι ξεκάθαρος.
8. Η κάθε Κριτική Επιτροπή έχει το δικαίωμα να μην εισηγηθεί την απονομή οποιουδήποτε βραβείου, εάν τα έργα που θα υποβληθούν δεν κριθούν άξια βράβευσης.
9. Οι κρίσεις των Επιτροπών για τα βραβεία μαζί με τα σκεπτικά βράβευσης διατυπώνονται σε ειδικό πρακτικό, το οποίο υποβάλλεται στον Υφυπουργό Πολιτισμού για ενημέρωση και επικύρωση. Στο πρακτικό που ετοιμάζεται από την κάθε Επιτροπή περιλαμβάνεται και κατάλογος των επικρατέστερων έργων σε κάθε κατηγορία (μέχρι 5 έργα ανά κατηγορία), νοουμένου βέβαια ότι κατά την κρίση της Επιτροπής υπάρχουν τέτοια έργα.
10. Σε περίπτωση που ο Υφυπουργός κρίνει ως μη ικανοποιητική την αιτιολόγηση σε σχέση με οποιαδήποτε απόφαση ή σε περίπτωση που διατηρεί επιφυλάξεις σε σχέση με την ορθότητα της διαδικασίας που έχει τηρηθεί κατά τις συνεδρίες της εκάστοτε Κριτικής Επιτροπής, τότε θα επιστρέφει το πρακτικό σε αυτήν, καθορίζοντας παράλληλα γραπτώς τους λόγους της διαφωνίας του. Η Επιτροπή δεν υποχρεούται να αλλάξει την απόφασή της, αλλά υποχρεούται να τεκμηριώσει εκ νέου την απόφαση στην οποία έχει καταλήξει ή να επανεξετάσει την ορθότητα της διαδικασίας που ακολούθησε.

Z. ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ – ΑΠΟΝΟΜΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ **ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ**

1. Τα αποτελέσματα του διαγωνισμού για τα Κρατικά Βραβεία Λογοτεχνίας ανακοινώνονται μετά την επικύρωση των αποφάσεων των Κριτικών Επιτροπών από τον Υφυπουργό Πολιτισμού. Η ανακοίνωση περιλαμβάνει τα βραβευόμενα έργα και τα σκεπτικά βράβευσής τους, καθώς και τα επικρατέστερα έργα σε κάθε κατηγορία.

2. Η απονομή των Κρατικών Βραβείων Λογοτεχνίας γίνεται από τον Υφυπουργό Πολιτισμού, σε ειδική τελετή.

16 Δεκεμβρίου 2022